

Motion till riksdagen

1988/89:Jo706

av Hans Lindblad (fp)

Uppfödning av vikare

Under 1988 drabbades knubbsälarna på västkusten av en epidemi som fick förödande konsekvenser. Östersjön klarade sig bra men de sälarter som dominerar här, gråsäl och vikare, har redan tidigare drabbats av svåra miljörelaterade problem. Dessa har medfört att sälstammen stadigt har minskat i antal bl.a. beroende på försämrad reproduktionsförmåga hos honorna.

Ett sätt att bemöta detta problem är att bedriva uppfödning av säl med hjälp av giftfri föda. Ett sådant projekt pågår i anslutning till kärnkraftverket i Forsmark men det behövs fler, både för uppfödning och för forskning.

För gråsäl och knubbsäl är behovet dokumenterat men för vikare är det hög tid att företa en seriös inventering av Östersjöns och Bottenvikens stam. Denna ras av vikare (*Phoca hispida bothnica*) är den mest känsliga för miljögifter och det finns grundade skäl att misstänka en kraftig tillbakagång.

Vattnen utanför hälsingekusten är gamla lokaler för dessa vikare. Genom en forskningsanläggning kombinerad med giftfri uppfödning av i första hand vikare, men om möjligt även gråsäl, i detta område, har vi möjlighet att förebygga en ny sälkatastrof. Mycket tyder på att Mellanfjärden i Nordantstigs kommun är en lämplig lokaliseringsort för en sådan anläggning. Här finns det marina reservatet vid ön Gran, och på ön Notholmen finns vikare som kan lämpa sig utmärkt för sälhågn.

De isförhållanden som råder längs hälsingekusten gynnar också reproduktionen av dessa arter. Störningar från eventuella turistbesökare minimeras eftersom känsligheten hos sälarna är mindre på sommaren då turisterna är fler. Starka regionalpolitiska skäl talar också för en lokalisering till Mellanfjärden och i det sammanhanget bör möjligheterna till samverkan mellan olika myndigheter tas i beaktande.

Behovet av en motsvarande anläggning för knubbsäl är inte mindre. Kanske hade verkningarna av sommarens epidemi kunnat minskas om man på ett tidigt stadium haft möjlighet att isolera enskilda virus på individer som fötts upp i en dylik anläggning. För knubbsälen bör dock annan lokaliseringsort eftersträvas. Denna art har större störningskänslighet på sommaren eftersom ungarna föds i juni-juli. Det finns här skäl som talar för att undersöka olika platser i Blekinge skärgård. De isförhållanden som råder här och de många militära reservatens naturliga avskildhet, skapar goda förutsättningar för en lokalisering. Även här finns det starka regionalpolitiska skäl som talar för att man bör titta noga på detta område.

I båda fallen finns det skäl att anta att naturvårdsintressen kan komma i

konflikt med näringsintressen från fiskare i resp. område. Det är därför angeläget att i den mån skador på fiskredskap orsakas av säl, dessa ersätts av staten på samma sätt som exempelvis renägare blir ersatta för rovdjursskador på renar. Utplanteringen av uppfödd säl bör dessutom ske på fler områden än kring uppfödninganläggningen.

Mot. 1988/89
Jo706

Hemställan

Med anledning av ovanstående hemställs

1. att riksdagen hos regeringen begär en inventering av Östersjöns och Bottenvikens bestånd av vikare,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inrättande av en forsknings- och uppfödninganläggning för i första hand vikare, i andra hand knobbsäl och gråsäl,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om undersökning av möjligheterna att lokalisera en anläggning för vikare och gråsäl till Mellanfjärden i Nordanstigs kommun,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om undersökning av möjligheterna att lokalisera en anläggning för knobbsäl till Blekinge skärgård,
5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om yrkesfiskarnas rätt till ersättning för skador på fångst och redskap orsakade av säl.

Stockholm den 13 januari 1989

Hans Lindblad (fp)